

بررسی رابطه‌ی عزت نفس و شادکامی با رضایت از زندگی

راضیه حیدری

دانشجوی کارشناسی روانشناسی عمومی دانشگاه یادگار امام خمینی(ره) شهری.

نام نویسنده مسئول:

راضیه حیدری

چکیده

پژوهش حاضر در زمینه‌ی روانشناسی فردی و با هدف بررسی رابطه‌ی عزت نفس و شادکامی با رضایت از زندگی انجام شده است. رضایت از زندگی به عنوان بعد شناختی شادی یا بهزیستی ذهنی موضوع مطالعه بوده است. رضایت از زندگی نشان دهنده میزان قضاوت مثبت فرد از کیفیت زندگی اش است. عزت نفس، اعتماد به توانایی خود در اندیشیدن است. شادکامی به عنوان داشتن رضایت کامل، با دوام و قانع کننده در زندگی تعریف می‌شود. با بهبود و افزایش این دو مؤلفه تاثیرات بسیاری در عملکرد افراد و میزان رضایت آن‌ها از زندگی و خودشان افزایش می‌یابد. روش نمونه گیری غیر تصادفی و دردسترس بوده است و از طریق پرسشنامه الکترونیکی بوده است که از پرسشنامه‌های عزت نفس کوپراسمیت و شادکامی اکسفورد و رضایت از زندگی (SWLS) استفاده شده است. جامعه‌ی تحقیق حاضر ۸۵ نفر از فارغ التحصیلان و دانشجویان کارشناسی در رنج سنی ۱۷-۵۲ و ۳ نفر مذکور و ۸۲ نفر مونث می‌باشد. این تحقیق کمی و از نوع همبستگی است و هدف آن از نوع بنیادی و از روش آماری تحلیل واریانس (ANOVA) برای بررسی فرضیه‌ی اصلی و ارزوش آماری همبستگی همبستگی پیرسون برای تجزیه و تحلیل فرضیه‌های فرعی استفاده شده است که با نرم افزار SPSS-21 انجام شده است براساس جداول بین رابطه‌ی عزت نفس و رضایت از زندگی مقدار sig در (ANOVA ۰/۰۰) شده است و بین شادکامی با رضایت از زندگی ۰/۵۸ شده است. در نتیجه بین عزت نفس با رضایت از زندگی رابطه‌ی معناداری وجود ندارد و بین شادکامی با رضایت از زندگی رابطه‌ی معناداری وجود دارد. **واژگان کلیدی:** عزت نفس، شادکامی، رضایت از زندگی، اعتماد به نفس، خودکارامدی.

مقدمه

در پژوهش حاضر به بررسی رابطه‌ی عزت نفس و شادکامی با رضایت از زندگی پرداخته شده است. بسیاری از روانشناسان بر این عقیده هستند که عزت نفس نقش بسیاری را در رضایت فرد از زندگی و خودش دارد همچنین شادکامی نیز مولفه‌ی بسیار مهمی برای رضایتمندی افراد است زیرا شادی باعث ایجاد نگرشی تا زهد فرد می‌شود که می‌توانند مسائل و موضوعات را به بهترین نحو بررسی کند همین مورد باعث افزایش کارامدی و رضایت از زندگی می‌شود. بنابر این بر این دو مولفه بسیار تاکید شده است که افراد با ایجاد آن می‌توانند رضایت از زندگی خودشان را بالا ببرند. رضایت از زندگی نشان دهنده‌ی میزان قضاوت مثبت فرد از کیفیت زندگی اش به مثابه یک کل است (نصر اصفهانی و همکاران، ۱۳۹۷). عزت نفس، اعتماد به توانایی خود در اندیشیدن است، اعتماد به حق خود برای موفق بودن، ارزشمند بودن و ابراز نیازها و خواسته‌ها است (شفیعی و صفاری نیا، ۱۳۹۰). ارزش‌هایی چون خودبادوری و مقبولیت اجتماعی از همبستگی بالایی با احساس شادکامی پاسخگویان برخوردار بوده‌اند، پاسخگویانی که به خودبادوری و اعتماد به نفس بیشتری رسیده باشند از میزان احساس شادکامی بالاتری برخوردارند (الماسی و همکاران، ۱۳۹۳). افرادی که اعتماد به نفس کمتری دارند بر تصویر بدن خود به عنوان یک منبع خود ارزشمندی، سرمایه‌گذاری بیشتری می‌کنند. وقتی به افراد، بازخوردهای منفی زیادی داده می‌شود، عزت نفس و احساس خود ارزشمندی آن‌ها تهدید می‌شود (عسگری و همکاران، ۱۳۸۹). شادکامی برای سلامت جسم و روان حیاتی بوده و به عنوان داشتن رضایت کامل، با دوام و قانع کننده در زندگی تعریف می‌شود (احمدی و همکاران، ۱۳۸۵). عزت نفس و شادکامی دو مفهوم بسیار مهم و کلیدی را در زندگی افراد دارند زیرا با بهبود و افزایش این دو مولفه تاثیرات بسیاری در میزان رضایت آن‌ها از زندگی دارد. افراد شاد معمولاً مهارت‌های خود را بهتر ارزیابی کرده و رویدادهای مثبت را بیشتر از رویدادهای منفی یاداوری نموده و در برنامه‌های زندگی و تضمیم‌گیری بهتری دارند (ثابت و لطفی کاشانی، ۱۳۸۹). سپاسگزاری با رضایت از زندگی و عاطفه‌ی مثبت رابطه‌ی معنی داری داشت. در واقع هرچه افراد امیدوارتر و خوش‌بین‌تر به آینده بنگرند، میزان رضایت خاطر و سلامت روانی بیشتری را تجربه می‌کنند، افراد ناامید، فاقد انگیزه برای حرکت و تلاش هستند لذا رخوت و سستی به تدریج آن‌ها را به موجوداتی کم تحرک، فرسوده و منزوی تبدیل می‌کند (کشاورز و وقاریان، ۱۳۸۶). رضایت از زندگی یعنی نگرش فرد، ارزیابی عمومی نسبت به کلیت زندگی خود و یا برخی از جنبه‌های زندگی همچون زندگی خانوادگی و تجربه‌ی آموزشی است (سلطانی زاده و همکاران، ۱۳۹۱). پذیرش خود توانایی دیدن و پذیرفتن قوت‌ها و ضعف‌های خود، هدفمندی در زندگی به معنای داشتن غایت‌ها و اهدافی است که به زندگی فرد جهت و معنا بخشد. شادکامی را به عنوان مجموعه‌ای از عواطف و ارزیابی شناختی از زندگی است و آن را درجه‌هایی از کیفیت زندگی افراد می‌داند که به طور کلی مثبت ارزیابی می‌کند (نمایی فرو و همکاران، ۱۳۹۲). در این تحقیق به بررسی رابطه‌ی عزت نفس و شادکامی با رضایت از زندگی پرداخته شده است. هدف تحقیق حاضر از نوع بنیادی است که به بررسی رابطه‌ی عزت نفس و شادکامی با رضایت از زندگی پرداخته است. اکنون مسئله‌ی تحقیق آن است که ایا بین عزت نفس و شادکامی با رضایت از زندگی رابطه‌ای وجود دارد؟

روش

جامعه‌ی تحقیقی حاضر شامل حجم نمونه ۸۵ نفر بوده است که عبارتند از فارغ‌التحصیلان و دانشجویان کارشناسی در رنج سنی ۱۷-۵۲ و ۳ نفرمذکر و ۸۲ نفرمونث و همچنین از روش آماری تحلیل واریانس (ANOVA) برای بررسی فرضیه‌ی اصلی و روش آماری همبستگی پیرسون برای تجزیه و تحلیل فرضیه‌های فرعی با نرم افزار SPSS-21 استفاده شده است. روش نمونه‌گیری غیر تصادفی و در دسترس و از طریق پرسشنامه الکترونیکی بوده است. از سه پرسنامه‌ی عزت نفس کوپراسمیت و شادکامی آکسفورد و رضایت از زندگی (SWLS) استفاده شده است.

۱. پرسشنامه عزت نفس کوپراسمیت: جهت بررسی میزان عزت نفس عمومی توسط کوپراسمیت (1967) طراحی و مورد استفاده قرار گرفته است، شامل ۵۸ سوال می‌باشد و روایی و پایایی از اعتبار و روایی قابل قبولی برخوردار است. ضریب الفای کرونباخ ۰/۸۸ را برای نمره‌ی کلی آزمون گزارش کرده‌اند.

۲. پرسشنامه شادکامی آكسفورد: در سال ۱۹۹۰ با معکوس کردن مواد مقیاسی افسردگی بک توسط ارگایل ولو ساخته شده است که با معکوس کردن مواد مقیاسی افسردگی بک توسط ارگایل ولو ساخته شده است این مقیاس ۲۹ ماده دارد که براساس طیف چهار درجه ای از ۱ تا ۴ نمره گذاری می شود و روایی و پایایی ضریب آلفای ۹۰ درصد را با ۳۶۷ آزمودنی، فارنهایم وبرونیک (۱۹۹۹) ضریب آلفای ۸۷ درصد را با ۱۰۱ آزمودنی و نوری (۱۳۸۱) با ۱۸۰ آزمودنی آلفای کرونباخ ۸۴ درصد را به دست آورده اند.

۳. پرسشنامه رضایت از زندگی (SWLS): توسط دایت، ایمونز، لارسن و گریفین در سال ۱۹۸۵ ساخته شد داینر خود از پیشگامان حوزه رضایت از زندگی است و نظریات بسیاری در این زمینه ارائه داده است که مقیاس آن از ۵ گزاره که مولفه شناختی بهزیستی را اندازه گیری می کند تشکیل شده است. این مقیاس مشتمل از ۲۸ سوالی بود که میزان رضایت از زندگی و بهزیستی را معنکس می کرد و تحلیل عاملی نشان داد که از سه عامل تشکیل شده است ۱۰ سوال آن با رضایت از زندگی مرتبط بود که پس از بررسی های متعدد در نهایت به ۵ سوال کاهش یافت و به عنوان یک مقیاس مجزا مورد استفاده قرار گرفته است و روایی آن را در جامعه ایرانی تایید کرده و آلفای کرونا برابر با .۸۸. را برای آن گزارش کرده است.

یافته ها

آمار توصیفی

شاخص های آمار توصیفی مربوط به نمرات عزت نفس کوپراسمیت، شادکامی آكسفورد و رضایت از زندگی (SWLS) محاسبه و نتایج در بخش آمار توصیفی شامل میانگین، انحراف استاندارد مربوط به متغیرها مورد مطالعه قرار گرفته است.

آمار توصیفی

Statistics							
N	Valid	ن	جنسيت	Shadkami	Rezayat	Ezatenafs	omomi1
	Missing	0	85	0	85		
Mean		1	1.00	020 .	1. 04		
Std. Error of Mean		61.00	74. 0000	1. 39904	71. 9059	0	Shadkami
Median		30.00	25. 0000	70763 .	23. 7647	0	Rezayat
Mode		84.00	86. 0000	60973 .	85. 9176	0	Ezatenafs
		37.00	37. 0000	31273 .	37. 8588	0	omomi1
		12.00	12. 0000	14240 .	11. 7294	0	Khanevadegi2
		12.00	12. 0000	14338 .	12. 3294	0	Egtemaei3
		12.00	12. 0000	16431 .	11. 5765	0	Shoglitahsili4

	Std. Deviation						
	Variance						
	Skewness						
	Std. Error of Skewness						
	Kurtosis						
	Std. Error of Kurtosis						
	Range						
	Minimum						
	Maximum						
	Sum						
88	2	1	1	517.	24.879	261.	5.128
6112.00	106.00	41.00	65.00	517.	313.	261.	-.202
2020.00	34.00	9.00	25.00	517.	-.915	261.	-.343
7303.00	115.00	74.00	41.00	517.	7.459	261.	1.562
3218.00	52.00	32.00	20.00	517.	5.849	261.	1.384
997.00	16.00	9.00	7.00	517.	923.	261.	.648.
1048.00	16.00	9.00	7.00	517.	574.	261.	.031.
984.00	16.00	9.00	7.00	517.	-.365	261.	.208.

بین عزت نفس و شادکامی با رضایت از زندگی رابطه وجود دارد. به منظور بررسی رابطه بین متغیرهای عزت نفس و شادکامی با رضایت از زندگی از anova استفاده شد.

بر اساس نتایج جدول فوق، مقدار آنوا بین دو متغیر شادکامی و رضایت از زندگی 0.00 گزارش شده است که نشان دهنده ای وجود رابطه بین شادکامی با رضایت از زندگی است و بین دو متغیر عزت نفس و رضایت از زندگی 0.580 گزارش شده است که نشان می‌دهد بین عزت نفس و رضایت از زندگی رابطه‌ای وجود ندارد.

ANOVA

جدول تحلیل واریانس انوا

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	.Sig
Shadkami	Between Groups	7666. 290	23	333. 317	3. 223	000 .
	Within Groups	6308. 957	61	103. 426		
	Total	13975. 247	84			
Ezatenafs	Between Groups	680. 816	23	29. 601	915 .	580 .
	Within Groups	1973. 607	61	32. 354		
	Total	2654. 424	84			

بین زیرمقیاس ۱ عزت نفس(عزت نفس عمومی) با رضایت از زندگی رابطه وجود دارد. به منظور بررسی دو متغیر زیر مقیاس عزت نفس عمومی با رضایت از زندگی از همبستگی پیرسون استفاده شده است.
بازوچه به جدول فوق مقدار همبستگی بین این دو متغیر برابر است با 0.14 که نشان دهنده ای رابطه ای همبستگی مثبت بین این دو متغیر است و سطح معناداری(sig) بین این دو متغیر برابر است با 0.712 که می توان نتیجه گرفت بین زیر مقیاس عزت نفس عمومی و رضایت از زندگی روابط معنی داری وجود ندارد، در نتیجه فرضیه پژوهش رد و فرضیه صفر تایید می شود.

جدول همبستگی پیرسون

		omom1	Rezayat
omom1	Pearson Correlation	1	041 .
	Sig. (2-tailed)		712 .
	N	85	85
Rezayat	Pearson Correlation	041 .	1
	Sig. (2-tailed)	712 .	
	N	85	85

بین زیرمقیاس ۱ عزت نفس(عزت نفس عمومی) با رضایت از زندگی رابطه وجود دارد. به منظور بررسی دو متغیر زیر مقیاس عزت نفس عمومی با رضایت از زندگی از همبستگی پیرسون استفاده شده است.
بازوچه به جدول فوق مقدار همبستگی بین این دو متغیر برابر است با 0.41 که نشان دهنده ای رابطه ای همبستگی مثبت بین این دو متغیر است و سطح معناداری(sig) بین این دو متغیر برابر است با 0.712 که می توان نتیجه گرفت بین زیر مقیاس عزت نفس عمومی و رضایت از زندگی روابط معنی داری وجود ندارد، در نتیجه فرضیه پژوهش رد و فرضیه صفر تایید می شود.

Correlations

جدول همبستگی پیرسون

		Khanevadegi2	Rezayat
Khanevadegi2	Pearson Correlation	1	-. 053
	Sig. (2-tailed)		627 .
	N	85	85
Rezayat	Pearson Correlation	-. 053	1
	Sig. (2-tailed)	627 .	
	N	85	85

بین زیر مقیاس عزت نفس خانوادگی با رضایت از زندگی رابطه وجود دارد. به منظور بررسی دو متغیر عزت نفس خانوادگی و رضایت از زندگی از همبستگی پیرسون استفاده شده است.

باتوجه به جدول فوق مقدار همبستگی بین این دو متغیر برابر است با -0.053 که نشان دهنده ای رابطه ای همبستگی منفی بین این دو متغیر است و سطح معناداری (sig) بین این دو متغیر برابر است با 0.627 که می‌توان نتیجه گرفت بین عزت نفس خانوادگی و رضایت از زندگی روابط معنی داری وجود ندارد، در نتیجه فرضیه پژوهش رد و فرضیه صفر تایید می‌شود.

جدول همبستگی پیرسون

		Egtemaei3	Rezayat
Egtemaei3	Pearson Correlation	1	183 .
	Sig. (2-tailed)		094 .
Rezayat	N	85	85
	Pearson Correlation	183 .	1
	Sig. (2-tailed)	094 .	
	N	85	85

بین عزت نفس اجتماعی با رضایت از زندگی رابطه وجود دارد. به منظور بررسی دو متغیر عزت نفس اجتماعی با رضایت از زندگی از همبستگی پیرسون استفاده شده است.

باتوجه به جدول فوق مقدار همبستگی بین این دو متغیر برابر است با 0.183 که نشان دهنده ای رابطه ای همبستگی منفی بین این دو متغیر است و سطح معناداری (sig) بین این دو متغیر برابر است با 0.094 که می‌توان نتیجه گرفت بین عزت نفس اجتماعی و رضایت از زندگی روابط معنی داری وجود دارد، در نتیجه فرضیه پژوهش تایید و فرضیه صفر رد می‌شود.

جدول همبستگی پیرسون

		Shoglitahsili4	Rezayat
Shoglitahsili4	Pearson Correlation	1	- .127
	Sig. (2-tailed)		247 .
Rezayat	N	85	85
	Pearson Correlation	- .127	1
	Sig. (2-tailed)	247 .	
	N	85	85

بین عزت نفس شغلی/تحصیلی با رضایت از زندگی رابطه وجود دارد. به منظور بررسی دو متغیر عزت نفس شغلی/تحصیلی با رضایت از زندگی از همبستگی پیرسون استفاده شده است.

باتوجه به جدول فوق مقدار همبستگی بین این دو متغیر برابر است با -0.127 که نشان دهنده ای رابطه ای همبستگی منفی بین این دو متغیر است و سطح معناداری (sig) بین این دو متغیر برابر است با 0.247 که می‌توان نتیجه گرفت بین عزت نفس شغلی/تحصیلی و رضایت از زندگی روابط معنی داری وجود ندارد، در نتیجه فرضیه پژوهش رد و فرضیه صفر تایید می‌شود.

بحث و نتیجه گیری

همانگونه که قبلاً نیز ذکر شد مهم ترین سوال پژوهشی این بود که آیا بین عزت نفس و شادکامی با رضایت از زندگی رابطه‌های وجود دارد یا نه؟ یافته‌های حاصل از تجزیه و تحلیل داده‌های به دست آمده در جدول ۲-۴ نشان می‌دهد که میان شادکامی با رضایت از زندگی رابطه‌های وجود دارد بین نتیجه‌ی این پژوهش با نتایج پژوهش‌های دیگر تفاوت‌هایی از نظر جامعه، نمونه آماری و روش اجرا وجود ندارد و یافته‌های پژوهش حاضر با دیگر پژوهش‌ها همسو است. از جمله در پژوهش حاضر بین شادکامی با رضایت از زندگی رابطه وجود دارد. افرادی که شاد هستند احساس امنیت بیشتری می‌کنند. آسان تر تصمیم می‌گیرند دارای روحیه مشارکتی بیشتری هستند و نسبت به کسانی که با آن‌ها زندگی می‌کنند بیشتر احساس رضایت دارند امانی (۱۳۹۵). شادکامی را می‌توان ارزیابی مثبت فرد از زندگی خود تعریف کرد که به عنوان یکی از شاخص‌های رضایت از زندگی قرار می‌گیرد. الماسی، محمودیان، جعفری (۱۳۹۳) یافته‌های حاصل از تجزیه و تحلیل داده‌های به دست آمده در جدول ۲-۴ نشان می‌دهد که میان عزت نفس با رضایت از زندگی رابطه‌های وجود ندارد بین نتیجه‌ی این پژوهش با نتایج پژوهش‌های دیگر تفاوت‌هایی از نظر جامعه، نمونه آماری و روش اجرا وجود دارد و یافته‌های پژوهش حاضر با دیگر پژوهش‌ها همسو نیست. از جمله در پژوهش حاضر بین عزت نفس با رضایت از زندگی رابطه وجود ندارد و یافته‌های پژوهش حاضر با دیگر پژوهش‌ها همسو نیست. از دست آمده نشان می‌دهد که میان عزت نفس عمومی و عزت نفس خانوادگی و عزت نفس شغلی/تحصیلی با رضایت از زندگی رابطه‌ای وجود ندارد. بین نتیجه‌ی این پژوهش با نتایج پژوهش‌های دیگر تفاوت‌هایی از نظر جامعه، نمونه آماری و روش اجرا وجود دارد و یافته‌های پژوهش حاضر با دیگر پژوهش‌ها همسو نیست. افرادی که تصویر بدنی مثبتی از بدن خود دارند، احساس کار آمدی بیشتری دارند و ارزش آن‌ها مستند و مستحکم است و احساس خود ارزشمندی بالایی دارند، در نتیجه رضایت از زندگی بیشتری دارند و بر عکس. نتایج پژوهش حاضر نشان داد که تفاوت معناداری بین عزت نفس دانشجویان (دختر و پسر) دارای تصویر بدنی پایین و بالا وجود دارد. افرادی که اعتماد به نفس کمتری دارند بر تصویر بدن خود به عنوان یک منبع خود ارزشمندی، سرمایه‌گذاری بیشتری می‌کنند. عسگری، شباقی، (۱۳۸۹). افراد با عزت نفس بالا انگیزه‌ی بیشتری برای زندگی کردن دارند و مراقبت بیشتری از خویش می‌کنند که همین امر باعث افزایش رضایت آن‌ها از زندگی و کیفیت زندگی آن‌ها می‌شود. امانی. (۱۳۹۵). یافته‌های پژوهشی نشان داده‌اند که افرادی که از امیدواری بالاتری برخوردار بودند، عزت نفس زیادتر، عملکرد تحصیلی بهتر و تعهد بیشتری به انجام فعالیت‌هایی که به بهداشت و سلامتی بیشتر منجر می‌شوند. بزرگسالانی که از درجات بالای امید بهره می‌برند، به دیگران به عنوان منابع حمایتی و پایگاه‌هایی که می‌توانند به آن‌ها تکیه نمایند، می‌نگرند. هم چنین این افراد از این اعتقاد برخوردارند که می‌توانند با چالش‌هایی که ممکن است در زندگی‌شان با آن‌ها روبرو شوند، سازگار شوند، شادی بالاتری تجربه می‌نمایند و از زندگی شان رضایت بیشتری دارند. نصیری، جوکار (۱۳۸۷) اما عزت نفس اجتماعی با رضایت از زندگی رابطه معناداری وجود دارد.

منابع و مراجع

- [۱] نصر اصفهانی، آرش. روز خوش، محمد. دریس، پویا(۱۳۹۷) دینداری و رضایت از زندگی در ایران، ۱۳۹۷، مطالعات و تحقیقات اجتماعی در ایران دوره ۷، شماره ۴.
- [۲] امانی، رزیتا. (۱۳۹۵). شادکامی در دوران سالمندی: نقش عزت نفس. مجله روانشناسی پیری ۱۳۹۴، دوره ۲، شماره ۱، ۷۲-۸۰.
- [۳] الماسی، مسعود. محمودیان، سراج الدین، جعفری، مرتضی، ۱۳۹۳، عوامل مرتبط با احساس شادکامی سالمندان، مرکز تحقیقات مراقبت پرستاری دانشگاه علوم پزشکی ایران، دوره ۲۷، شماره ۹۲، صفحات ۲۳-۳۲.
- [۴] شفیعی، حسن . صفاری نیا، مجید. (۱۳۹۰). فرهنگ مشاوره و روان درمانی، فصلنامه ی سال دوم، شماره ۶، تابستان ۹۰.
- [۵] ثابت، مهرداد، لطفی کاشانی، فرح، ۱۳۸۹، هنجاربایی آزمون شادکامی اکسفورد. مجله اندیشه و رفتار، دوره ۴، شماره ۱۵، صفحات ۱۸-۷.
- [۶] احمدی، عزت الله. گروسوی فرشی، میرتقی. شیخ علیزاده، سیاوش، ۱۳۸۵، بررسی عوامل موثر بر خودباوری دانش اموزان. فصلنامه علمی پژوهشی روانشناسی دانشگاه تبریز، سال اول، شماره ۲ و ۳.
- [7] Nasr Asfahani, Arash. Happy day, Mohammad. Dariseh, Pouya) 1397 (Religiosity and Life Satisfaction in Iran, 2016, Social Studies and Research in Iran, Volume 7, Number 4.
- [8] Amani, Rozita. (1395) . Happiness in old age: the role of self-esteem. Journal of Aging Psychology, 2015, Volume 2, Number 1, 80-73.
- [9] almasi, Massoud. Mahmoudian, Serajuddin, Jafari, Morteza, 2014, Factors Related to the Feeling of Old Happiness, Iran University of Medical Sciences Nursing Research Center, Volume 27, Issue 92, Pages 23-32.
- [10] Shafiee, Hassan 2. Saffari Nia, Majid. (1390) . Culture of Counseling and Psychotherapy, Quarterly Journal of the Second Year, No. 6, Summer 90).
- [11] Sabet, Mehrdad, Lotfi Kashani, Farah, 2010, Normalization of the Oxford Happiness Test. Journal of Thought and Behavior, Volume 4, Number 15, Pages 7-18.
- [12] Ahmadiyya, Ezzatullah. Carpet Grossey, Mirtaghi. Sheikh Alizadeh, Siavash, 2006, A Study of Factors Affecting Student Self-Confidence. Journal of Psychology, University of Tabriz, First Year, No. 2 and 3.